

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Inspectie Leefomgeving en Transport

Inspectierapport

Zorgplicht Primaire Waterkeringen

Rijkswaterstaat Noord-Nederland

Datum: 13 december 2017

Kenmerk: 148874

Status: definitief

ILT
Water, Producten en Stoffen

Graadt van Roggenweg 500 te Utrecht

Inhoudsopgave

Gegevens van de inspectie	3
1 Samenvatting	4
2 Inleiding	6
3 Uitvoering inspectie	7
3.1 Kader en Basiseisen Zorgplicht Primaire Waterkeringen	7
3.2 Werkwijze	7
3.3 Oordeelsvorming	8
4 Oordelen en toelichting	9
4.1 Inrichting	9
4.1.1 Inrichting strategisch niveau	9
4.1.2 Inrichting op tactisch operationeel niveau	9
4.2 Uitvoering	12
5 Conclusie	14
Bijlage: Basiseisen	16

Gegevens van de inspectie

Waterkeringbeheerder:	Rijkswaterstaat Noord-Nederland
Bezoekadres:	Zuidersingel 3 8911 AV Leeuwarden
Postadres:	Postbus 2232 3500 GE Utrecht
Naam waarnemend HID	██████████
Naam lid Directie	██████████
Naam contactpersoon:	██████████████████
Namen inspecteurs ILT:	██████████ ██████████
Periode uitvoering inspectie:	Tweede halfjaar 2017

1 Samenvatting

Namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) vanaf 1 januari 2014 wettelijk belast met het toezicht op de primaire waterkeringen.

De waterkeringbeheerder heeft de wettelijke taak om de primaire waterkeringen aan de veiligheidseisen te laten (blijven) voldoen en voor het preventieve beheer en onderhoud te zorgen. De primaire waterkeringen moeten daarvoor regelmatig geïnspecteerd worden om te beoordelen of de fysieke toestand nog in overeenstemming is met de veiligheidseisen.

Voor de uitvoering van de zorgplicht is het Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen opgesteld. Het Kader geeft een nadere specificatie van de zorgplicht en onderscheidt een 12-tal activiteiten die gezamenlijk inhoud geven aan de zorgplicht. De Waterkeringbeheerder is zelf verantwoordelijk voor de inrichting en de uitvoering van de activiteiten van de zorgplicht en dient daar toezicht op te houden.

De ILT maakt in haar toezicht onderscheid in strategisch, tactisch en operationeel niveau. Op strategisch niveau wil de ILT zicht krijgen op de vastgelegde bestuurlijke visie en ambities van de waterkeringbeheerder. Op tactisch niveau wil de ILT zich een beeld vormen van de wijze waarop de zorgplicht binnen de organisatie is ingericht en hoe deze wordt aangestuurd. Voor de uitvoering zijn de Basiseisen zorgplicht primaire waterkeringen leidend, die de waterkeringbeheerders zichzelf hebben opgelegd.

De vragen op strategisch en tactisch algemeen niveau zijn door de RWS Bestuursstaf (RWS centraal) beantwoord, met uitzondering van de onderdelen 'Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal'. Deze vragen zijn door de regionale organisatieonderdelen van RWS (de regio) beantwoord. Dat geldt ook voor de vragen over het tactisch operationeel niveau. Het onderzoek of bij de uitvoering van de zorgplicht wordt voldaan aan de Basiseisen, is eveneens bij de regio uitgevoerd. Over het deel dat door RWS centraal is beantwoord, is door de ILT afzonderlijk gerapporteerd.

Voor de *inrichting* van de zorgplicht primaire waterkeringen, oordeelt de ILT in de volgende algemene termen: geborgd (geen actie nodig), aandachtspunt (verbetering gewenst) of tekortkoming (verbetering noodzakelijk). Voor de *uitvoering* beoordeelt de ILT of aan de Basiseisen wordt voldaan.

Voor Rijkswaterstaat Noord-Nederland (NN) zijn de inspectieresultaten als volgt.

NN heeft de inrichting van de zorgplicht op strategisch niveau voor de onderdelen 'Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal', geborgd. Voor de inrichting van het tactisch operationeel niveau geldt, dat met name de activiteiten 'Beheren dagelijkse gegevens', 'Inspecteren' en 'Onderhouden' de nodige aandacht verdienen.

Bij de uitvoering voldoet NN voor de activiteiten 'Inspecteren', 'Vergunningverlening' en 'Calamiteitenzorg' aan alle Basiseisen. Voor de overige vier activiteiten 'Beheren dagelijkse gegevens', 'Onderhouden', 'Toezicht en handhaving' en 'Bediening waterkerende kunstwerken' zijn aandachtspunten benoemd, waarvoor verbeteringen gewenst zijn.

De ILT merkt met betrekking tot de Basiseis evalueren en bijstellen bij de activiteiten 'Beheren dagelijkse gegevens kring', 'Inspecteren', 'Toezicht en Handhaving' en 'Bediening waterkerende kunstwerken' nog op, dat het van belang is dat NN expliciet evalueert (nu gebeurt dat vaak impliciet) en dat ook in een document vastlegt. Leg ook vast dat de evaluatieresultaten, waar nodig, tot bijstelling leiden en bewaak de uitvoering daarvan.

De ILT wijst u voor wat betreft de inrichting nog in het bijzonder op het volgende.

In haar relatie tot de aannemer, die inspectie- en onderhoudswerkzaamheden uitvoert, heeft RWS ten gevolge van de huidige keten/processturing meerdere eindverantwoordelijken voor het gehele proces van inspecteren en onderhouden. Iedere afdeling van de RWS-organisatie verricht haar deel en heeft haar eigen verantwoordelijkheid.

Daarin schuilt het dilemma wie er nu daadwerkelijk eindverantwoordelijk is voor de processen inspecteren en onderhouden. In de praktijk geeft die verantwoordelijkheidsvraag aanleiding tot onduidelijkheid. Niet alleen de regio heeft namelijk een verantwoordelijk HID, maar ook PPO (inspecteren korte termijn), GPO (inspecteren lange termijn) en CIV (kustinspecties).

Een ander punt van aandacht betreft de calamiteitenzorg. Die is bij RWS in een 'driehoek' geregeld, te weten: de regio crisisorganisatie, de VWM incidentorganisatie en het district assetmanagement. Dat is een complex geheel, ook volgens RWS zelf. Theoretisch kan het gebeuren dat problemen op het niveau van assets en/of dreigingsfasen 0/1 niet zichtbaar worden. (Dreigingsfasen 0/1 vallen onder VWM, dreigingsfase 2 valt onder de regio).

VWM levert 24/7 een Officier van Dienst, maar die heeft geen specifieke kennis van de primaire waterkeringen. VWM is landelijk overall procesverantwoordelijk voor de calamiteitenzorg.

De gekozen organisatieopbouw voor de calamiteitenzorg leidt tot 'witte vlekken'. De verantwoordelijken (lijnverantwoordelijken, procesverantwoordelijken, cm-verantwoordelijken) liggen nu verspreid over geheel RWS, van centraal tot in de regio.

Calamiteitenzorg gaat om risicovolle aangelegenheden en heeft daarmee, naar het oordeel van de ILT, behoefte aan een strakke en eenduidige organisatiestructuur, die geen verantwoordelijkheidsvraagstukken oproept.

Voor het merendeel van de aandachtspunten zijn bij NN verbeteracties in gang gezet, dan wel voorzien.

Voor geen enkele activiteit zijn in de inrichting (strategisch en tactisch operationeel) dan wel in de uitvoering tekortkomingen geconstateerd.

Gezien de bevindingen concludeert de ILT dat NN voor de inrichting (strategisch en tactisch operationeel) en de uitvoering van de zorgplicht, op onderdelen (nog) niet in control is.

2 Inleiding

Doel van het toezicht

Naar aanleiding van een wijziging van de Waterwet is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat vanaf 1 januari 2014 verantwoordelijk voor het toezicht op de primaire waterkeringen. Namens de minister is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) met deze toezichtstaak belast.

Het doel van het toezicht op de zorgplicht van de primaire waterkeringen is het bevorderen dat de waterkeringbeheerder voor de inrichting en de uitvoering van haar zorgplichttaken in control is.

De waterkeringbeheerder heeft de wettelijke taak om de primaire waterkeringen aan de veiligheidseisen te laten (blijven) voldoen en voor het preventieve beheer en onderhoud te zorgen. De zorgplicht verplicht de waterkeringbeheerder ook om, in de situatie dat de waterkeringen nog niet aan de wettelijke veiligheidsnormen voldoen, beheermaatregelen paraat te hebben om tijdens maatgevende omstandigheden overstromingsrisico's zo goed mogelijk te beperken. Daarvoor dienen de primaire waterkeringen regelmatig geïnspecteerd te worden om te beoordelen of de fysieke toestand nog in overeenstemming is met de veiligheidseisen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 3 beschrijft in het kort de uitvoering van de inspectie. Daarbij wordt uiteengezet naar welke aspecten van de zorgplicht is gekeken en hoe de ILT daarover informatie heeft verkregen. Dit hoofdstuk geeft ook aan op welke wijze de ILT op basis van die informatie tot oordeelsvorming is gekomen.

In hoofdstuk 4 zijn de resultaten van de inspectie bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland (NN) weergegeven en zo nodig toegelicht. Hoofdstuk 5 bevat de conclusie van de ILT.

In de bijlage zijn de Basiseisen voor de uitvoering van de zorgplicht opgenomen.

3 Uitvoering inspectie

3.1 Kader en Basiseisen Zorgplicht Primaire Waterkeringen

Als toetsingskader voor het toezicht geldt het Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen (maart 2015; hierna het Kader), zoals dat door het directoraat-generaal Ruimte en Water (DGRW) in samenspraak met de waterkeringbeheerders is opgesteld. Voor het operationele niveau zijn de Basiseisen Uitvoering Zorgplicht (hierna Basiseisen) leidend.

Het Kader is een doelvoorschrift en geeft een nadere specificatie van de zorgplicht, zoals in de Waterwet staat vermeld. De waterkeringbeheerder is zelf verantwoordelijk voor de inrichting en de uitvoering van de activiteiten van de zorgplicht en dient daar intern toezicht op te houden, zodat de risico's worden beheerst.

Samen met de Basiseisen vormt het Kader het uitgangspunt voor het toezicht van de ILT. De Basiseisen hebben de waterkeringbeheerders zichzelf opgelegd en geven de ondergrens aan van de kwaliteit van de uitvoering van de operationele activiteiten.

Het Kader onderscheidt een 12-tal activiteiten die gezamenlijk inhoud geven aan de zorgplicht. Voor de zeven operationele activiteiten (4, 7, 8, 9, 10, 11 en 12) hebben de waterkeringbeheerders Basiseisen opgesteld.

1. Lange termijn en over de grenzen
2. Juridisch Register Waterstaatswerken
3. Informatiemanagementsysteem
4. Beheren dagelijkse gegevens kering
5. Kennismanagement
6. Verantwoording over resultaten
7. Inspectie van de primaire kering
8. Onderhoud van de primaire kering
9. Vergunningverlening
10. Toezicht en handhaving
11. Bediening waterkerende kunstwerken
12. Calamiteitenzorg

3.2 Werkwijze

Bij de start van de inspectie heeft de ILT haar werkwijze toegelicht. Ook is een schriftelijke 'Toelichting voor de waterkeringbeheerders' opgesteld, waarin de werkwijze en de wijze van oordeelsvorming zijn uiteengezet. Daarnaast zijn de waterkeringbeheerders in kennis gesteld van de 'Toezichtstrategie van de ILT'. Beide documenten behoren onlosmakelijk bij dit rapport en staan op de internetsite van de ILT.

Om vast te stellen of de waterkeringbeheerder in control is betreffende haar zorgplichttaken voor de primaire keringen, heeft de ILT voor systeemtoezicht gekozen in de vorm van audits met reality checks (interviews en veldinspecties).

De ILT maakt in haar toezicht onderscheid in strategisch, tactisch en operationeel niveau. Op strategisch niveau wil de ILT zicht krijgen op de vastgelegde bestuurlijke visie en ambities van de Bestuursstaf van Rijkswaterstaat (RWS centraal). Op tactisch niveau wil de ILT zich een beeld vormen van de wijze waarop de zorgplicht binnen de regionale

organisatieonderdelen van RWS (de regio) is ingericht en hoe deze wordt aangestuurd. Voor de uitvoering zijn de Basiseisen zorgplicht primaire waterkeringen leidend, die de waterkeringbeheerders, RWS en de waterschappen, zichzelf hebben opgelegd.

De vragen over het strategisch en tactisch algemeen niveau zijn door RWS centraal beantwoord, met uitzondering van de onderdelen 'Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal'. Die zijn door de regio, in dit geval NN, beantwoord.

Dat geldt ook voor de vragen over het tactisch operationeel niveau.

Over het deel dat door RWS centraal is beantwoord, heeft de ILT afzonderlijk gerapporteerd.

Op uitvoerend niveau wil de ILT inzicht krijgen in de wijze waarop NN de zorgplicht uitvoert. Het onderzoek daarvoor is bij de regio uitgevoerd.

Voor de beantwoording van de vragen, het aanleveren van documentatie en het wederhoor is gebruik gemaakt van een webapplicatie.

De inrichting is leidend voor de uitvoering. De Basiseisen voor de uitvoering kunnen als hulpmiddel worden gebruikt voor de inrichting van de processen binnen de organisatie en de daarbij behorende inrichting van de organisatie. De uitvoering van de hiervoor genoemde zeven uitvoeringsgerichte activiteiten heeft de ILT aan de hand van reality checks beoordeeld. De reality checks zijn uitgevoerd door middel van interviews met betrokken medewerkers en een veldinspectie. Daarbij is vastgesteld of de uitvoering van de zorgplicht door NN aan de Basiseisen voldoet.

3.3 Oordeelsvorming

Inrichting strategisch niveau ('Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal') en tactisch operationeel niveau: er is sprake van een aantoonbare inrichting als de ILT het op basis van de verstrekte documenten eens is met de positieve beantwoording ('ja') van de vraag/vragen met betrekking tot de inrichting (geborgd).

Wanneer een onderdeel niet aantoonbaar is ingericht, oordeelt de ILT per onderdeel, in de volgende termen:

- aandachtspunt (verbetering gewenst) of
- tekortkoming (verbetering noodzakelijk).

Uitvoering operationele activiteiten:

er is sprake van een uitvoering die voldoet aan de ondergrens als de ILT op basis van de reality checks heeft vastgesteld dat aantoonbaar aan de Basiseisen wordt voldaan.

Indien niet aan de Basiseisen wordt voldaan, oordeelt de ILT per Basiseis in de volgende termen:

- aandachtspunt (verbetering gewenst) of
- tekortkoming (verbetering noodzakelijk).

4 Oordelen en toelichting

In dit hoofdstuk worden de oordelen met een korte toelichting gegeven over de inrichting van de zorgplicht op strategisch niveau ('Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal'), operationeel niveau en over de uitvoering van de operationele activiteiten. De basis hiervoor wordt gevormd door de antwoorden van NN op de inrichtingsvragen (de webapplicatie), de beoordeling van ILT van de uitvoering (de Basiseisen) en de bevindingen tijdens de veldinspectie.

De gedetailleerde vastlegging hiervan is, inclusief de reactie in wederhoor van NN, vastgelegd in documenten die in definitieve vorm door de ILT aan de contactpersoon van NN zijn toegezonden.

4.1 Inrichting

4.1.1 *Inrichting strategisch niveau*

Voor de inrichting op strategisch niveau hebben de vragen aan NN betrekking op de bestuurlijk (vastgelegde) visie en ambities voor wat betreft de keringen die niet aan de norm voldoen en de bestuurlijke afstemming met aangrenzend areaal.

Het resultaat van de beoordeling van de inrichting van het strategisch niveau is als volgt:

	A. Keringen die niet aan de norm voldoen	B. Afstemming aangrenzend areaal
Strategisch niveau		

Grijs = geborgd, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming

Oordeel:

de inrichting op het strategisch niveau van de zorgplicht primaire waterkeringen is voor de hierboven aangegeven twee onderdelen bij NN geborgd.

4.1.2 *Inrichting op tactisch operationeel niveau*

Voor de zeven uitvoeringsgerichte activiteiten hadden de vragen betrekking op de wijze waarop NN de organisatie en de werkprocessen heeft ingericht, teneinde de activiteiten in overeenstemming met het Kader en de Basiseisen te kunnen uitvoeren.

Het gaat daarbij om de onderdelen procesbeschrijvingen, procedures en werkinstructies, risico's en prioritering, planning, verantwoording en evaluatie en

bijstelling.

Het resultaat van de beoordeling van de inrichting van het tactisch operationeel niveau is als volgt:

	Procesinrichting	Procedures en Werkinstructies	Risico's en prioritering	Planning	Verantwoording	Evaluatie en bijstelling
4. Beheren dagelijkse gegevens			A		A	A
7. Inspecteren	A	A		A		A
8. Onderhouden	A	A				A
9. Vergunningverlening			A			
10. Toezicht en handhaving				A		A
11. Bediening kunstwerken						
12. Calamiteiten zorg						A

Gr js = geborgd, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming

Oordeel:

De inrichting met betrekking tot het tactisch operationeel niveau van de zorgplicht primaire keringen bij NN is geborgd voor de activiteit 'Bediening waterkerende kunstwerken'.

Voor de overige activiteiten zijn aandachtspunten (A) geformuleerd.

Bij de activiteit 'Beheren dagelijkse gegevens' zijn de volgende aandachtspunten opgenomen:

- Risico's en prioritering: de risico's die bij de uitvoering van deze activiteit spelen, zijn (nog) niet vastgelegd en kunnen daarmee ook (nog) niet worden beheerst. NN is doende om de kwaliteit van de informatie beschikbaar te krijgen door middel van de Rapportage Informatie Inspectie die per 1 januari 2018 gereed moet zijn.
- Verantwoording: de indicatoren voor de rapportage aan het management en het bestuur zijn (nog) niet vastgelegd. Dit geldt ook voor de frequentie van rapporteren.
- Evaluatie en bijstelling: het evalueren is (nog) niet vastgelegd, evenals de frequentie daarvan. Het sturen op eventuele acties die voortvloeien uit de evaluatie is ook niet vastgelegd.

Bij de activiteit 'Inspecteren' zijn de volgende aandachtspunten opgenomen:

- Procesinrichting: NN kan niet aantonen dat wordt gecontroleerd of hetgeen NN de opdrachtnemer heeft opgedragen c.q. voorgeschreven ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd.
In haar relatie tot de aannemer, die inspectie- en

onderhoudswerkzaamheden uitvoert, heeft RWS ten gevolge van de huidige keten/processturing meerdere eindverantwoordelijken voor het gehele proces van inspecteren en onderhouden. Iedere afdeling van de RWS-organisatie verricht haar deel en heeft haar eigen verantwoordelijkheid.

Daarin schuilt het dilemma wie er nu daadwerkelijk eindverantwoordelijk is voor de processen inspecteren en onderhouden. In de praktijk geeft die verantwoordelijkheidsvraag aanleiding tot onduidelijkheid. Niet alleen de regio heeft namelijk een verantwoordelijk HID, maar ook PPO (inspecteren korte termijn), GPO (inspecteren lange termijn) en CIV (kustinspecties).

- Procedures en werkinstructies: om de risico's bij inspecteren beter te kunnen beheersen en de juiste informatie uit de inspecties te krijgen, zal NN haar inspecties conform de STOWA-systematiek gaan uitvoeren. Momenteel heeft NN echter geen werkinstructie voor de voor het inspecteren onderscheiden relevante stappen opgesteld.
- Planning: NN heeft (nog) geen vastgelegde planning voor inspecteren.
- Evaluatie en bijstelling: NN heeft (nog) niet vastgelegd, dat het inspectieproces wordt geëvalueerd. Het sturen op eventuele acties die voortvloeien uit de evaluatie is ook niet vastgelegd.

Bij de activiteit 'Onderhouden' zijn de volgende aandachtspunten opgenomen:

- Procesinrichting: NN heeft geen concrete stappen vastgelegd om de activiteit 'onderhouden' uit te voeren. Ook kan NN niet aantonen dat het onderhoud dat door de aannemer moet worden uitgevoerd, daadwerkelijk is uitgevoerd. Het onderhoud aan de dijken is niet in een document geborgd.
Zie verder betreffende de verantwoordelijkheidsvraag voor het proces onderhouden hiervoor de activiteit 'inspecteren'.
- Procedures en werkinstructies: NN heeft geen werkinstructie voor de voor het onderhouden onderscheiden relevante stappen opgesteld.
- Evaluatie en bijstelling: het evalueren is niet expliciet vastgelegd (gebeurt wel impliciet) en niet aangetoond kan worden dat de opdracht aan de aannemer wordt bijgesteld als de impliciete evaluatie daar aanleiding toe geeft.

Bij de activiteit 'Vergunningverlening' zijn de volgende aandachtspunten opgenomen:

- Risico's en prioritering: NN is doende met het opstellen van kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, waaronder het vastleggen van de risico's die spelen bij de uitvoering.

Bij de activiteit 'Toezicht en Handhaving' zijn de volgende aandachtspunten opgenomen:

- Planning: de werkzaamheden behorende tot toezicht en handhaving zijn (nog) niet in een planning vastgelegd. Er wordt gewerkt aan een landelijk toezichtsplan (visie). NN maakt op die basis een jaarlijks regionaal toezichtsplan. Leg de planning expliciet in dat document vast.
- Evaluatie en bijstelling: het evalueren zal voor het eerst na 2017 plaatsvinden, op basis van het in 2017 vastgestelde Handhavingsbeleidsplan.

Bij de activiteit 'Calamiteitenzorg' is het volgende aandachtspunt opgenomen:

- Evaluatie en bijstelling: de calamiteitenzorg is bij RWS in een 'driehoek' geregeld, te weten: de regio crisisorganisatie, de VWM incidentorganisatie en het district assetmanagement. Dat is een complex geheel, ook volgens RWS zelf. Theoretisch kan het gebeuren dat problemen op het niveau van assets en/of dreigingsfasen 0/1 niet zichtbaar worden. (Dreigingsfasen 0/1

vallen onder VWM, dreigingsfase 2 valt onder de regio).
 VWM levert 24/7 een Officier van Dienst, maar die heeft geen specifieke kennis van de primaire waterkeringen. VWM is landelijk overall procesverantwoordelijk voor de calamiteitenzorg.
 De gekozen organisatieopbouw voor de calamiteitenzorg leidt tot 'witte vlekken'. De verantwoordelijken (lijnverantwoordelijken, procesverantwoordelijken, cm-verantwoordelijken) liggen nu verspreid over geheel RWS, van centraal tot in de regio.
 Calamiteitenzorg gaat om risicovolle aangelegenheden en heeft daarmee, naar het oordeel van de ILT, behoefte aan een strakke en eenduidige organisatiestructuur, die geen verantwoordelijkheidsvraagstukken oproept.

4.2 Uitvoering

De Basiseisen (zie bijlage) vormen een uniform kader van en voor de waterkeringbeheerders. Ze beschrijven het minimumniveau voor de uitvoering van de 7 operationele activiteiten en richten zich op de uitvoering van deze activiteiten en maken een normatieve uitspraak door de ILT over de uitvoering van de zorgplicht mogelijk.

Het resultaat van de beoordeling van de uitvoering van de zorgplicht is als volgt:

	Basiseis				
	1	2	3	4	5
4. Beheren dagelijkse gegevens				A	
7. Inspecteren					
8. Onderhouden			A	A	A
9. Vergunningverlening					
10. Toezicht en handhaving	A				A
11. Bediening waterkerende kunstwerken	A	A			A
12. Calamiteitenzorg					

Grijs = voldoet aan Basiseis, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming
 Geel = geen Basiseis geformuleerd

Oordeel:

Voor de activiteiten 'Inspecteren', 'Vergunningverlening' en 'Calamiteitenzorg' voldoet NN aan alle Basiseisen.

Dat geldt niet voor de overige vier activiteiten. Bij die activiteiten heeft de ILT aandachtspunten (A) geformuleerd. Hieronder worden die weergegeven:

Beheren dagelijkse gegevens kering:

aandachtspunt voor Basiseis 4 is, dat NN op dit moment het proces 'beheren dagelijkse gegevens van de primaire keringen' (nog) niet evalueert. Het evaluatieproces maakt echter onderdeel uit van de rapportage databeheer, die NN, volgens zeggen, afrondt vóór 1 januari 2018. Maak dat echter wel expliciet aantoonbaar.

Onderhouden:

aandachtspunt voor Basiseis 3 is, dat NN niet kan aantonen dat de vastgestelde vervolgcacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd. Voor Basiseis 4 is

geconstateerd, dat NN onvoldoende heeft geborgd, dat alle relevante onderhoudsgegevens actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem zijn opgenomen. En, voor Basiseis 5 kan NN niet aantonen dat het onderhoudsproces periodiek wordt geëvalueerd en waar nodig wordt bijgesteld.

Toezicht en Handhaving:

aandachtspunt voor Basiseis 1 is, dat NN (nog) niet met een vastgesteld toezichtsplan werkt. Voor Basiseis 5 is geconstateerd, dat NN het evalueren van het toezicht en de handhaving (nog) niet heeft vastgesteld.

Bediening waterkerende kunstwerken:

aandachtspunt voor Basiseis 1 is, dat tijdens de veldinspectie is gebleken, dat de bedieningshandleiding bij de coupure Dorpsstraat Vlieland ontbreekt. Voor Basiseis 2 geldt, dat de functionarissen niet zijn vastgelegd, die de sluiting van de coupure Dorpsstraat Vlieland mogen uitvoeren. Bij Basiseis 5 heeft NN onvoldoende expliciet aangetoond, dat oefeningen en sluitingen bij hoog water worden geëvalueerd en dat dat, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze leidt.

Algemene opmerking met betrekking tot Basiseis 4 bij de activiteit 'Beheren dagelijkse gegevens kring' en voor Basiseis 5 bij de activiteiten 'Inspecteren', 'Toezicht en Handhaving' en 'Bediening waterkerende kunstwerken':
Evalueer expliciet (nu gebeurt dat vaak impliciet) en leg dat in een document vast. Leg ook vast dat de evaluatieresultaten, waar nodig, tot bijstelling leiden en bewaak de uitvoering daarvan.

5 Conclusie

NN heeft de inrichting van de zorgplicht op strategisch niveau voor de onderdelen 'Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal', geborgd. Voor de inrichting van het tactisch operationeel niveau geldt, dat met name de activiteiten 'Beheren dagelijkse gegevens', 'Inspecteren' en 'Onderhouden' de nodige aandacht verdienen.

Bij de uitvoering voldoet NN voor de activiteiten 'Inspecteren', 'Vergunningverlening' en 'Calamiteitenzorg' aan alle Basiseisen. Voor de overige vier activiteiten 'Beheren dagelijkse gegevens', 'Onderhouden', 'Toezicht en handhaving' en 'Bediening waterkerende kunstwerken' zijn aandachtspunten benoemd, waarvoor verbeteringen gewenst zijn.

De ILT merkt met betrekking tot de Basiseis evalueren en bijstellen bij de activiteiten 'Beheren dagelijkse gegevens kering', 'Inspecteren', 'Toezicht en Handhaving' en 'Bediening waterkerende kunstwerken' nog op, dat het van belang is dat NN expliciet evalueert (nu gebeurt dat vaak impliciet) en dat ook in een document vastlegt. Leg ook vast dat de evaluatieresultaten, waar nodig, tot bijstelling leiden en bewaak de uitvoering daarvan.

De ILT wijst u voor wat betreft de inrichting nog in het bijzonder op het volgende.

In haar relatie tot de aannemer, die inspectie- en onderhoudswerkzaamheden uitvoert, heeft RWS ten gevolge van de huidige keten/processturing meerdere eindverantwoordelijken voor het gehele proces van inspecteren en onderhouden. Iedere afdeling van de RWS-organisatie verricht haar deel en heeft haar eigen verantwoordelijkheid.

Daarin schuilt het dilemma wie er nu daadwerkelijk eindverantwoordelijk is voor de processen inspecteren en onderhouden. In de praktijk geeft die verantwoordelijkheidsvraag aanleiding tot onduidelijkheid. Niet alleen de regio heeft namelijk een verantwoordelijk HID, maar ook PPO (inspecteren korte termijn), GPO (inspecteren lange termijn) en CIV (kustinspecties).

Een ander punt van aandacht betreft de calamiteitenzorg. Die is bij RWS in een 'driehoek' geregeld, te weten: de regio crisisorganisatie, de VWM incidentorganisatie en het district assetmanagement. Dat is een complex geheel, ook volgens RWS zelf. Theoretisch kan het gebeuren dat problemen op het niveau van assets en/of dreigingsfasen 0/1 niet zichtbaar worden. (Dreigingsfasen 0/1 vallen onder VWM, dreigingsfase 2 valt onder de regio).

VWM levert 24/7 een Officier van Dienst, maar die heeft geen specifieke kennis van de primaire waterkeringen. VWM is landelijk overall procesverantwoordelijk voor de calamiteitenzorg.

De gekozen organisatieopbouw voor de calamiteitenzorg leidt tot 'witte vlekken'. De verantwoordelijken (lijnverantwoordelijken, procesverantwoordelijken, cm-verantwoordelijken) liggen nu verspreid over geheel RWS, van centraal tot in de regio.

Calamiteitenzorg gaat om risicovolle aangelegenheden en heeft daarmee, naar het oordeel van de ILT, behoefte aan een strakke en eenduidige organisatiestructuur, die geen verantwoordelijkheidsvraagstukken oproept.

Voor het merendeel van de aandachtspunten zijn bij NN verbeteracties in gang gezet, dan wel voorzien.

Voor geen enkele activiteit zijn in de inrichting (strategisch en tactisch operationeel) dan wel in de uitvoering tekortkomingen geconstateerd.

Gezien de bevindingen concludeert de ILT dat NN voor de inrichting (strategisch en tactisch operationeel) en de uitvoering van de zorgplicht, op onderdelen (nog) niet in control is.

Bijlage: Basiseisen

Activiteit	Basiseisen uitvoering zorgplicht
Inspectie van de primaire waterkering	<ol style="list-style-type: none"> 1. De inspecties worden conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd. 2. De verkregen inspectieresultaten worden eenduidig vastgelegd. 3. Er worden vervolgacties belegd, indien inspectieresultaten hiertoe aanleiding geven. 4. Het inspectieproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
Onderhoud van de primaire waterkering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het voorziene onderhoud wordt conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd. 2. Voor het onvoorziene onderhoud zijn de afwegingen ter bepaling van het vervolg herleidbaar en zichtbaar. 3. De vastgestelde vervolgacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd. 4. Alle relevante onderhoudsgegevens worden actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem opgenomen. 5. Het onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
Bediening waterkerende kunstwerken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken bij hoog water vindt plaats volgens het daarvoor geldende protocol. 2. Er zijn voldoende functionarissen die de sluiting conform protocol kunnen uitvoeren. 3. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt eenduidig gedocumenteerd 4. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt periodiek voor het technisch functioneren beproefd en het sluitproces wordt geoefend conform de daarvoor geldende plannen en/of protocollen. 5. Oefeningen en sluitingen bij hoog water worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze.
Calamiteiten-zorg	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodiek wordt de aanwezigheid en de staat van onderhoud van de noodvoorzieningen gecontroleerd. 2. Er wordt opgeleid, getraind en geoefend volgens een OTO-plan (Opleiden, Trainen en Oefenen). 3. Oefeningen en/of calamiteiten worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot geactualiseerde plannen en/of werkinstructies.
Vergunning-verlening	<ol style="list-style-type: none"> 1. Activiteiten van derden of de eigen organisatie op, aan of nabij een primaire waterkering is gereguleerd via algemene keurvoorschriften, het projectplan Waterwet ofwel door middel van een vergunning. 2. Toegestane activiteiten, die melding plichtig of vergunning plichtig zijn, zijn eenduidig gedocumenteerd. 3. Bij vergunningen zijn voorschriften gesteld om de veiligheid van de primaire waterkeringen te borgen. 4. Voorschriften voor werken op, aan of nabij de primaire waterkering worden op handhaafbaarheid getoetst. 5. Het proces van het toestaan via de keur of via een vergunning wordt periodiek geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.
Toezicht en handhaving	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toezicht wordt uitgevoerd op basis van het toezichtplan gericht op <ol style="list-style-type: none"> a. gemelde en vergunde activiteiten (zowel 'tijdens de bouw' als daarna) b. 'illegale' activiteiten 2. De toezichthouder beschikt in de taakuitvoering over de volledige vergunning of melding 3. Bij geconstateerde overtreding van voorschriften en ingeval van illegale activiteiten wordt opgetreden conform de eigen handhavingsstrategie. 4. Alle resultaten van toezicht en handhaving worden eenduidig gedocumenteerd. 5. Het proces van toezicht en handhaving wordt geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.
Beheren dagelijkse gegevens Kering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheerregister bevat de kenmerkende gegevens van de feitelijke toestand van de primaire keringen (dijken, kunstwerken, constructies). 2. De gegevens worden gevalideerd voordat ze in het beheerregister worden ingevoerd. 3. De organisatie heeft, conform de door haar gestelde eisen voor actualiteit en volledigheid, haar gegevens bijgewerkt over de kering. 4. Het proces beheren dagelijkse gegevens van de primaire waterkering wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.